

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,200

Section: First Section/บทความ

วันที่: ศุกร์ 16 มกราคม 2569

ปีที่: 30

ฉบับที่: 10652

หน้า: 4(ล่างขวา)

Col.Inch: 68.72 Ad Value: 82,464

PRValue (x3): 247,392

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: บทความพิเศษ: สาเหตุหลักของฝุ่นPM2.5ในกทม.และทางออก

สาเหตุหลักของฝุ่นPM2.5ในกทม.และทางออก

โดย สต.ดร.ทีปกร จิริจิตกุลชัย
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วนที่อากาศเย็นสบายซึ่งควรเป็นเวลาความสุขของคนเมือง กิจกรรมที่สะท้อนคุณภาพชีวิต เช่น การนั่งดื่มไวน์หรือกาแฟนอกอาคาร การวิ่ง ปั่นจักรยาน เดินเล่นในสวนสาธารณะ หรือการเล่นนอกร้านของเด็กๆ กลับกลายเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงเพราะค่าฝุ่นเกินมาตรฐาน หลายครอบครัวต้องยกเลิกกิจกรรมกลางแจ้ง เด็กถูกกักให้อยู่แต่ในบ้าน เมืองที่ควร “น่าอยู่” กลับหดแคบลงอย่างน่าเสียดาย

อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างสำคัญคือ คนมีรายได้สูงมักมี “ทางเลือก” พวกเขาสามารถเปลี่ยนไปทำกิจกรรมในพื้นที่ปิด เปิดเครื่องฟอกอากาศ ทำงานจากบ้าน เลื่อนแผนการออกกำลังกาย หรือ

แม้แต่เดินทางออกนอกเมืองชั่วคราวหรือเที่ยวต่างประเทศเพื่อลดการสัมผัสฝุ่นได้

ในทางตรงกันข้าม สำหรับคนด้อยโอกาสจำนวนมาก การหลีกเลี่ยงฝุ่นไม่ใช่ทางเลือก แต่เป็น “ข้อจำกัดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้” พวกเขา ยังคงต้องออกไปทำงานกลางแจ้ง สูดอากาศเดียวกัน แต่ไม่มีหน้ากากคุณภาพสูงป้องกัน ไม่มีเครื่องฟอกอากาศ และมักจะไม่มียุทธียุคงาน กล่าวคือไม่ค่อยมีทางเลือกอื่นรองรับมากนัก

ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 คือ อนุภาคที่มีขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน สามารถผ่านระบบกรองตามธรรมชาติของร่างกาย เข้าไปถึงถุงลมปอด และเข้าสู่กระแสเลือดได้โดยตรง ส่งผลต่อโรคทางเดินหายใจ โรคหัวใจ และการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร โดยเฉพาะในฤดูหนาวที่ค่าฝุ่นพุ่งสูง จนประเทศไทยมีผู้ป่วยจากฝุ่น PM 2.5 กว่า 12 ล้านคนในปี 2567

สำหรับกรุงเทพมหานคร งานวิจัยยืนยันว่า สาเหตุหลักของฝุ่น PM 2.5 ใน กทม. มาจากยานพาหนะและ “จราจร” คิดเป็นสัดส่วนกว่า 40-70% ของปัญหาทั้งหมด

นอกจากนี้ แหล่งกำเนิดรอง คือ อุตสาหกรรมและการเผาใน กทม. และปริมณฑล อีกทั้งมีปัจจัยเสริม คือ สภาพอากาศนิ่งในฤดูหนาว (พ.ย.-ก.พ.) ซึ่งมีอุณหภูมิต่ำและกระแสลมอ่อน ทำให้ฝุ่นสะสมจากปรากฏการณ์ที่ “ล็อก” ฝุ่นไว้ใกล้พื้นดิน โดยเฉพาะเช้าและค่ำ

ทางออกที่เป็นไปได้ คือ Zero Carbon

สำหรับประเทศไทยแล้ว Zero Carbon คือหัวใจของการแก้ PM 2.5 อย่างยั่งยืน เพราะจากหลักฐานเชิงวิทยาศาสตร์ จะเห็นชัดว่า แหล่งกำเนิด PM 2.5 หลักใน กทม. คือ การเผาไหม้เชื้อเพลิง

“สำหรับกรุงเทพมหานคร งานวิจัยยืนยันว่า สาเหตุหลักของฝุ่น PM 2.5 ในกรุงเทพฯ มาจากยานพาหนะและการจราจร ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 40-70% ของปัญหาทั้งหมด ดังนั้น แนวทางแก้ไขที่มีความเป็นไปได้และยั่งยืนคือ แนวคิด Zero Carbon กล่าวคือ การลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล การหันมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะ รถไฟฟ้า และพลังงานสะอาด จะช่วยลดทั้งการปล่อยคาร์บอนและปัญหาฝุ่น PM 2.5 ไปพร้อมกัน ทั้งนี้ จุดเริ่มต้นที่สำคัญควรเริ่มจากการผลักดันและบังคับใช้พระราชบัญญัติ อากาศสะอาดอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้ที่ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย”

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,200

Section: First Section/บทความ

วันที่: ศุกร์ 16 มกราคม 2569

ปีที่: 30

ฉบับที่: 10652

หน้า: 4(ล่างขวา)

Col.Inch: 68.72 Ad Value: 82,464

PRValue (x3): 247,392

คลิป: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: บทความพิเศษ: สาเหตุหลักของฝุ่นPM2.5ในกทม.และทางออก

ฟอสซิล ซึ่งเป็นแหล่งเดียวกับการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
นี่คือเหตุผลที่แนวคิด Zero Carbon ไม่ใช่แค่เรื่องโลกร้อน แต่
คือทางออกระยะยาวของปัญหาฝุ่น
กล่าวคือ การลดการใช้รถยนต์ การเปลี่ยนไปใช้ขนส่ง
สาธารณะ รถไฟฟ้า และพลังงานสะอาด ย่อมลดทั้งคาร์บอนและ
PM 2.5 ไปพร้อมกัน
งานวิจัยและบทวิเคราะห์นโยบายย้ำว่า สำหรับ กทม. การแก้
ปัญหาที่ให้ผลชัดที่สุดคือ การลดการปล่อยมลพิษจากการจราจรใน
เมือง มากกว่ามาตรการเฉพาะหน้า
ดังนั้น ฝุ่น PM 2.5 ใน กทม. จึงเป็นผลลัพธ์ของการเลือก
พัฒนาเมือง ระบบขนส่ง และพลังงานในทิศทางที่สร้างคาร์บอนสูง
มานานหลายทศวรรษ และตราบโด้ที่ยังไม่ทำอะไรที่เป็นรูปธรรม ฝุ่น
PM 2.5 ก็จะมาทุกฤดูหนาว
จุดเริ่มต้นอาจจะต้องมาจากการเริ่มต้น พ.ร.บ.อากาศสะอาด
ซึ่งกำหนดให้อากาศสะอาดเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและสร้าง
กลไกควบคุมจากแหล่งกำเนิดฝุ่น PM 2.5 โดยสร้างความยุติธรรม
ทางสิ่งแวดล้อมตามหลักเศรษฐศาสตร์ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย”.

หมายเหตุ : ทศนะหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในบทความ
นี้ เป็นความเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียนบทความ

ไทยรัฐ

Thal Rath
Circulation: 800,000
Ad Rate: 750

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 16 มกราคม 2569

ปีที่: 77

ฉบับที่: 24832

หน้า: 6(ล่าง)

Col.Inch: 14.84 Ad Value: 11,130

PRValue (x3): 33,390

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: โทรโข่งขยายข่าว: มธ.แจ้งหลักเลี่ยงเส้นทางจราจร

● **มธ.แจ้งหลักเลี่ยงเส้นทางจราจร:** มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) กำหนดประกอบพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2567 วันที่ 17-18 ม.ค.2569 ที่อาคารกิติยาคาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยขอแจ้งหลักเลี่ยงการจราจรรอบ มธ.ศูนย์รังสิต ถนนพหลโยธิน ถนนเชียงราก และถนนคลองหลวง พร้อมแนะนำผู้เข้าร่วมงานวางแผนการเดินทางล่วงหน้าและใช้บริการขนส่งสาธารณะ สำหรับผู้ที่มีบัตรจอดรถที่มหาวิทยาลัยอนุญาต สามารถนำรถเข้าจอดภายในพื้นที่ มธ. จำนวน 16 ลานจอด ส่วนผู้ที่ไม่ม่มีบัตรจอดรถ มีจัดเตรียมจุดจอดรถบริเวณใกล้เคียง 3 ลานจอด มีลานจอดรถเสริมสะพานสูง 2,000 คัน ลานจอดรถฝั่งตรงข้ามมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ลานจอดพหลโยธิน 1,000 คัน และวัดพระธรรมกาย 10,000 คัน โดยมีรถบริการรับ-ส่งผู้เข้าร่วมงานฟรี สำหรับผู้เดินทางโดยรถไฟฟ้ามหานครสายสีแดงจากสถานีรังสิตมายังมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิตสามารถโดยสารรถประจำทางสีฟ้าค่าบริการ 20 บาทดูเพิ่มเติมที่เว็บไซต์ <https://tu.ac.th/thammasat-commencement-ceremony-2024-academic-year> หรือเฟซบุ๊ก Thammasat University.

ศาลโซเชียล : เมื่อ Fake News พิพากษาคน ก่อนกระบวนการยุติธรรมจะเริ่ม

กรุงเทพธุรกิจ
บทความพิเศษ
● ผศ.ดร.อดิพลา เอื้อจรัสพันธุ์
รองคณบดีวิทยาลัยนวัตกรรม
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ในสังคมที่โซเชียลมีเดียทำงานเร็วกว่าเหตุผล ใครบางคนอาจถูกตัดสินว่าผิด ก่อนที่เขาจะรู้ด้วยซ้ำว่า ตนเองกำลังถูกกล่าวหาในข้อหาอะไร ชื่อของเขาถูกแชร์ ภาพของเขาถูกตีความ เรื่องราวของเขาถูกเล่าแทนโดยผู้คนที่ไม่เคยรู้จักเขามาก่อน ทั้งหมดนี้เกิดขึ้น ก่อนตำรวจจะเริ่มสอบสวน ก่อนอัยการจะพิจารณาสำนวน และก่อนศาลจะเปิดพิจารณาคดี ไม่ใช่เพียงปัญหา Fake News แต่มันคือปัญหาที่ โซเชียลมีเดียกำลังทำหน้าที่เป็น "ศาล" ศาลที่ไม่มีผู้พิพากษา ไม่มีหลักฐานมาตรฐาน และไม่มีควมรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

● การประณามจากสาธารณะ: ศาลของฝูงชนในยุคดิจิทัล

นักวิชาการด้านสื่อเรียกปรากฏการณ์นี้ว่าการประณามจากสาธารณะ (Trial by Media) หมายถึง การที่สื่อและสาธารณะทำหน้าที่ตัดสินคดีแทนกระบวนการยุติธรรม ผ่านการตั้งกรอบข่าว การเล่าเรื่อง และแรงกดดันจากกระแสสังคมโดยไม่ต้องรอคำพิพากษาจากศาล (Greer & McLaughlin, 2011)

ในอดีต Trial by Media มักเกิดจากสื่อกระแสหลัก แต่ในยุคโซเชียลมีเดีย ศาลลักษณะนี้ถูกขยายอำนาจไปยังผู้ใช้ทุกคน ผู้ใช้กลายเป็นทั้งผู้กล่าวหา ผู้พิพากษาและผู้ลงโทษพร้อมกันในเวลาเดียวกัน โดยไม่ต้องรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิตของผู้อื่น ศาลเช่นนี้ไม่มีการไต่สวน ไม่มีหลักสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์และไม่มีสิทธิในการปกป้องตัวเอง สิ่งเดียวที่มีคือ "เสียงส่วนใหญ่" ซึ่งมักถูกเข้าใจผิดว่าเท่ากับความยุติธรรม

● Fake News ในฐานะความรุนแรงเชิงสัญลักษณ์

Fake News ไม่ได้เป็นเพียงข่าวผิดพลาด แต่มันคือเครื่องมือของความรุนแรงเชิง

สัญลักษณ์ ที่ทำงานผ่านภาษา ภาพและการเล่าเรื่อง โดยไม่ต้องใช้ความรุนแรงทางกายภาพ (Bourdieu, 1991) เมื่อใครบางคนถูกนิยามว่า "ผิด" ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ผ่านพาดหัวข่าวคอมเมนต์และมีม ตัวตนของเขาจะค่อย ๆ ถูกกลดทอน จากมนุษย์ที่มีชีวิตซับซ้อนเหลือเพียงวัตถุแห่งความโกรธของสาธารณะ

แม้ในภายหลังจะมีข้อมูลใหม่หรือข้อกล่าวหาจะถูกพิสูจน์ว่าไม่เป็นความจริง แต่ความเสียหายเชิงสัญลักษณ์นั้นแทบไม่เคยถูกลบออกจากความทรงจำของสังคม ชื่อเสียงไม่สามารถกู้คืนได้ด้วยคำชี้แจงและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่สามารถเยียวยาได้ด้วยโพสต์ขอโทษที่มาช้าเกินไป

● อัลกอริทึม: โครงสร้างที่ให้รางวัลกับการตัดสินเร็ว

การโทษว่า Fake News เกิดจาก "คนไม่คิด" คือการมองข้ามบทบาทของโครงสร้างแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย ซึ่งทำงานภายใต้ระบบอัลกอริทึมที่ให้คุณค่ากับเนื้อหาซึ่งกระตุ้นอารมณ์รุนแรงโดยเฉพาะ

ความโกรธ ความกลัวและความเกลียดชัง เพราะอารมณ์เหล่านี้สร้างการมีส่วนร่วมสูง และการมีส่วนร่วมคือกำไร (Srnicek, 2017) ข่าวที่ยังไม่ชัด ข่าวที่แบ่งขั้ว และข่าวที่ชวนให้ตัดสินทันที จึงถูกดันให้มองเห็นมากกว่าข้อเท็จจริงที่ซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ในระบบเช่นนี้การพิพากษาเร็วไม่ใช่ความผิดของปัจเจก แต่คือผลลัพธ์ของโครงสร้างที่ทำให้การ "คิดช้า" ไม่มีพื้นที่ให้ยืน

● บริบทไทย: Moral Panic และการประณามที่ถูกทำให้ชอบธรรม

ในสังคมไทย ศาลโซเชียลถูกหล่อเลี้ยงด้วยวัฒนธรรมการตัดสินเชิงศีลธรรมที่แบ่งโลกออกเป็น "คนดี" และ "คนเลว" อย่างเด็ดขาด เมื่อ Fake News ถูกผูกเข้ากับกรอบศีลธรรมมันจะทำงานในลักษณะของ Moral Panic คือการสร้างความตื่นตระหนกทางศีลธรรมจนสังคมรู้สึกว่าการลงโทษอย่างรุนแรงเป็นสิ่งชอบธรรม (Cohen, 2011) ภายใต้บรรยากาศเช่นนี้ การตั้งคำถามกับกระแสกลับถูกมองว่าเป็นการเข้าข้างคนผิดและความเจ็บปวดกลายเป็นกลไกป้องกันตัวของ

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 100,000
Ad Rate: 833

Section: First Section/ทัศนะ

วันที่: ศุกร์ 16 มกราคม 2569

ปีที่: 3

ฉบับที่: 13078

หน้า: 7(กลาง)

Col.Inch: 91.10 Ad Value: 75,886.30 PRValue (x3): 227,658.90 ศิลป: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: บทความพิเศษ: ศาลไซเบอร์ : เมื่อ Fake News พิพากษาคณ ก่อ...

ผู้ที่ไม่ต้องการถูกลากเข้าสู่ศาลไซเบอร์เสียเอง

● **ก่อนจะตัดสินใคร สังคมควรถามอะไรกับตัวเอง**
ปัญหา Fake News จึงไม่ใช่เพียงปัญหาทางข้อมูล แต่คือปัญหาทางจริยธรรมของพื้นที่สาธารณะ ก่อนจะกดแชร์ ก่อนจะร่วมพิพากษาใครบางคน สังคมอาจต้องหยุดถามตัวเองว่า เรากำลังเรียกร้องความยุติธรรมหรือกำลังใช้ความโกรธเป็นเครื่องมือในการลงโทษ สังคมที่เป็นธรรมไม่ใช่สังคมที่ตัดสินเร็วที่สุด แต่คือสังคมที่ยอมรับว่าความจริงต้องใช้เวลา และความเป็นมนุษย์ไม่ควรถูกตัดสินด้วยเสียงของฝูงชนเพียงฝ่ายเดียว

● **แนวทางก้าวข้ามศาลไซเบอร์: กลไกสามด้านเพื่อความยุติธรรมดิจิทัล**

เพื่อบรรเทาผลกระทบของศาลไซเบอร์และสร้างพื้นที่สาธารณะที่มีเหตุผลมากขึ้น ทางออกที่เป็นรูปธรรมจำเป็นต้องทำงานพร้อมกันในสามมิติหลัก ได้แก่ บังคับบุคคลโครงสร้างแพลตฟอร์ม และกฎหมาย/นโยบาย

1.การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) เกราะป้องกันส่วนบุคคล คือรากฐานของการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มต้นจากตัวผู้ใช้อีก การรู้เท่าทันสื่อในยุคปัจจุบันต้องก้าวข้ามเพียงแค่การตรวจสอบข้อเท็จจริง (Fact-Checking) แต่รวมถึงการตระหนักรู้ถึงอคติและความรุนแรงเชิงสัญลักษณ์ที่แฝงมากับข่าว

- Practice Slow Thinking: ฝึกฝนการคิดช้า (Slow Thinking) ก่อนการกดแชร์ โดยตั้งคำถามกับเนื้อหาที่กระตุ้นอารมณ์รุนแรงเป็นพิเศษ ว่ามีหลักฐานสนับสนุนเพียงพอหรือไม่ และการแชร์นั้นนำไปสู่การพิพากษาหรือการสร้างความเข้าใจ

- Recognize Algorithmic Bias: เข้าใจว่าเนื้อหาที่เราเห็นถูกคัดเลือกโดยอัลกอริทึมที่มุ่งเน้นกำไร ไม่ใช่ความจริงหรือความยุติธรรม การตระหนักรู้นี้จะช่วยลดแรงจูงใจในการตัดสินใจอย่างฉับพลัน

2.ความรับผิดชอบของแพลตฟอร์ม (Platform Accountability) การปฏิรูปโครงสร้าง เนื่องจากอัลกอริทึมคือโครงสร้างที่ให้รางวัลกับการตัดสินเร็ว แพลตฟอร์มจึงต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการออกแบบระบบ

- Transparency and Audit: เรียกร้องให้แพลตฟอร์มเปิดเผย (อย่างน้อยที่สุดต่อหน่วยงานกำกับดูแลอิสระ) ถึงวิธีการทำงานของอัลกอริทึมที่ส่งเสริมเนื้อหาที่มีการโต้ตอบรุนแรง เพื่อให้สามารถตรวจสอบและแก้ไขกลไกที่สร้าง "Moral Panic" ได้

- Deprioritize Emotional Content: แพลตฟอร์มควรปรับโครงสร้างการมองเห็น (Visibility) เพื่อลดการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่มีการตรวจสอบและมีลักษณะซึ่งนำการตัดสินอย่างรุนแรง ในขณะที่เพิ่มการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และเนื้อหาที่ส่งเสริมการถกเถียงอย่างมีเหตุผล

3.การปฏิรูปกฎหมายเพื่อเยียวยาความเสียหายทางดิจิทัล ความเสียหายที่เกิดจากศาลไซเบอร์ไม่ได้หายไปแม้ว่าศาลจริงจะยกฟ้อง ดังนั้นกลไกทางกฎหมายต้องเข้ามาอุดช่องว่างของความเสียหายเชิงสัญลักษณ์

- Right to Be Forgotten/Right to Reputation: สร้างกลไกทางกฎหมายที่ให้สิทธิแก่เหยื่อในการร้องขอให้มีการลบข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่พิสูจน์แล้วว่าไม่เป็นจริงออกจากแพลตฟอร์มและผลการค้นหา เมื่อมีคำพิพากษาศาลยุติธรรมจริง (Judicial Right to Be Forgotten)

- Civil Compensation for Digital Harms: กำหนดให้มีกลไกการเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งที่ชัดเจนและครอบคลุมความเสียหายต่อชื่อเสียงและสุขภาพจิตที่เกิดจากการเผยแพร่ Fake News หรือการพิพากษาที่ไม่เป็นธรรม เพื่อให้ศาลจริงสามารถชดเชยสิ่งที่ศาลไซเบอร์ได้ทำลายไป

มติชน สุดสัปดาห์

Matichon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 353

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 16 - พุธสัปดาห์ 22 มกราคม 2569

ปีที่: 46

ฉบับที่: 2370

หน้า: 83(เต็มหน้า)

Col.Inch: 96.36 Ad Value: 34,015.08 PRValue (x3): 102,045.24

ศิลป์: ชาว-ดำ

คอลัมน์: Agora: คนละด้านของเหรียญเดียวกัน ระหว่าง 'บ้านใหญ่' กับ...

คนละด้านของเหรียญเดียวกัน ระหว่าง 'บ้านใหญ่' กับ 'ตระกูลการเมือง'

Agora

กฤตภาศ ตักศิษฐานนท์

วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

www.facebook.com/bintokrit

“บ้านใหญ่” เป็นคำที่ได้ยินจนชินหูจากสื่อต่างๆ และโซเชียลมีเดีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาหาเสียงเข้มข้นเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม แม้คำว่าบ้านใหญ่จะเป็นคำศัพท์ที่ผู้คนและสื่อมวลชนใช้อย่างแพร่หลายในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แต่คำนี้ก็กลับไม่ใช่ศัพท์วิชาการทางรัฐศาสตร์มาแต่เดิม และยังไม่มีความหมายรองรับอย่างเป็นทางการเป็นกิจจะลักษณะมากนัก

การที่คำนี้เป็นที่นิยมขึ้นมาก็เนื่องจากมันสามารถอธิบายลักษณะของการเมืองไทยตามที่มันเป็นจริงได้ดีและมองเห็นภาพได้ง่าย

ตรงกันข้ามกับคำว่า “ตระกูลการเมือง” ซึ่งเป็นศัพท์ทางรัฐศาสตร์และมีทฤษฎีอธิบายอย่างเป็นระบบ ทำให้มีงานวิจัยสืบเนื่องจากแนวคิดนี้มากพอสมควร ทว่ากลับไม่ได้รับการใช้อย่างแพร่หลายนัก และแทบไม่ได้ยินคำว่าตระกูลการเมืองในชีวิตประจำวันเลย ไม่ว่าตามหน้าสื่อหรือจากบทสนทนาของประชาชนก็ตาม

ตระกูลการเมืองมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Political Dynasty” ถ้าแปลตรงตัวก็คือ “ราชวงศ์ทางการเมือง”

แต่หากใช้คำว่าราชวงศ์ก็อาจสร้างความสับสนได้ เพราะในบริบทสังคมไทยมีราชวงศ์ของกษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์อยู่ด้วย ซึ่งราชวงศ์ของกษัตริย์ไม่ใช่ราชวงศ์ทางการเมือง

เมืองในความหมายของ Political Dynasty ด้วยเหตุผลนี้การแปล Political Dynasty เป็นคำว่าตระกูลการเมืองจึงเหมาะสมกว่า คือ นอกจากไม่ทำให้คนสับสนแล้วยังสามารถสื่อเนื้อหาของแนวคิดออกมาได้ครบถ้วน

นิยามของตระกูลการเมืองคือ สายตระกูลหนึ่งซึ่งมีอำนาจทางการเมืองอย่างเข้มข้นเหนือประชาชนทั่วไปโดยอาจมีเซตอิทธิพลของตนในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นก็ได้

ตระกูลทางการเมืองมีลักษณะเด่นสองประการคือ

หนึ่ง มีสมาชิกหลายคนในตระกูลที่ถือครองอำนาจการเมืองและกระจายอำนาจไปสู่วงศ์วานผ่านเครือของตนเป็นเครือช่าย ทำให้มีอำนาจการเมืองอยู่ในสมาชิกครอบครัวอย่างถ้วนหน้า อาจไม่ครอบคลุมสมาชิกทุกคน แต่อย่างน้อยมีสมาชิกหลายคนที่อยู่ในวงวนอำนาจในยุคเดียวกัน และคนในบ้านต่างมีตำแหน่งการเมืองเป็นส่วนใหญ่ เช่น พ่อเป็นรัฐมนตรี แม่เป็นนายก อบจ. ลูกเป็น ส.ส. หลานเป็น ส.จ. พี่เป็น ส.ส. น้องเป็น

นายกเทศมนตรี

สอง มีการสืบทอดอำนาจทางการเมืองอย่าง

ต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น รุ่นแรกส่งต่ออำนาจไปสู่ทายาทรุ่นถัดไป เช่น พ่อหรือแม่เป็นนายก อบจ. เมื่อวางมือก็ส่งลูกลงสมัครรับเลือกตั้งแทน แล้วลูกก็รับช่วงเป็นนายก อบจ. ในพื้นที่นั้นต่อ หรือสามีเป็น ส.ส. เมื่อสามีจากไป ภรรยาก็เข้ามาลงแทน วันหนึ่งภรรยา

วางมือก็ส่งลูกมาลงแทน สืบทอดต่อกันไปเรื่อยๆ โดยอาศัยความได้เปรียบที่ยืดกุมการใช้ภัยทรัพยากรภาครัฐในพื้นที่เป็นเวลายาวนาน สร้างเครือข่ายอำนาจให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ก็กีดกันหรือหนังก้างของ

คนนอกสายตระกูลไม่ให้เข้ามาในวงอำนาจที่ตระกูลการเมืองนั้นครองอำนาจอยู่

การที่อำนาจทางการเมืองกระจายไปสู่สมาชิกในครอบครัวและมีการส่งต่อตำแหน่งต่างๆ ไปสู่ทายาทจึงทำให้ถูกเรียกขานทางรัฐศาสตร์ว่าเป็น “ราชวงศ์” (dynasty) กลายเป็นคำศัพท์ว่า Political Dynasty ดังที่กล่าวมา

อย่างไรก็ตาม ในหมู่นักรัฐศาสตร์เองก็เลือกใช้คำในภาษาไทยที่แตกต่างกัน

เช่น “พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์” ใช้คำว่าราชวงศ์ทางการเมืองในบทความเรื่อง “ว่าด้วยเรื่องราชวงศ์ทางการเมือง (political dynasty)” (2555)

ขณะที่ “สตีเฟน ธนาธิโชติ” ใช้คำว่าตระกูลการเมืองในบทความเรื่อง “ตระกูลการเมืองในระบบประชาธิปไตยของไทย” (2556)

และ “คุณลักษณะของนักการเมืองไทยที่มีสายสัมพันธ์แบบตระกูลการเมือง” (2557) แต่ไม่ว่าจะใช้คำไทยอย่างไร ก็มาจากคำเดียวกันในภาษาอังกฤษ

สวนคำว่าบ้านใหญ่นั้น ไม่มีศัพท์ต้นทางจากภาษาอังกฤษและไม่ใช่ศัพท์เทคนิคทางรัฐศาสตร์ในวงวิชาการสากล แต่ดูเหมือนว่าจะเป็น “ศัพท์เฉพาะ” ที่เกิดขึ้นในบริบท

มติชน สุดสัปดาห์

Matichon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 353

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 16 - พุธสัปดาห์ 22 มกราคม 2569

ปีที่: 46

ฉบับที่: 2370

หน้า: 83(เต็มหน้า)

Col.Inch: 96.36 Ad Value: 34,015.08 PRValue (x3): 102,045.24

ศิลป์: ชาว-ดำ

คอลัมน์: Agora: คนละด้านของเหรียญเดียวกัน ระหว่าง 'บ้านใหญ่' กับ...

การเมืองไทย และกลายเป็นคำศัพท์ทางการเมืองที่ถูกใช้แบบ "เป็นอันรู้กัน" โดยปริยาย

นิยามของบ้านใหญ่ หมายถึง กลุ่มการเมืองทรงอิทธิพลในเขตพื้นที่หนึ่ง และมีบารมีทางการเมืองเหนือผู้คนทั่วไปในบริเวณแถบนั้น โดยมีทรัพยากรต่างๆ สำหรับใช้สอยทางการเมืองมากกว่าประชาชนธรรมดา หรือที่เรียกว่ามี "กระสุน" เยอะนั่นเอง ทำให้กลายเป็นศูนย์รวมอำนาจอย่างไม่เป็นทางการ

ลักษณะเฉพาะของบ้านใหญ่คือ ไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่งการเมืองตามนิตินัย แต่มีอำนาจการเมืองโดยพฤตินัยอยู่เสมอ แม้ในความเป็นจริงสมาชิกในบ้านใหญ่มักมีตำแหน่งการเมืองอย่างเป็นทางการอยู่ด้วยก็ตาม แต่ต่อให้พวกเขาเว้นว่างจากตำแหน่งการเมืองไปบ้างในบางเวลา พวกเขาก็ยังคงมีอำนาจบารมีในท้องที่แห่งนั้นอยู่ดี

ศูนย์กลางอำนาจของบ้านใหญ่กระจุกตัวหนาแน่นอยู่ที่บ้านใดบ้านหนึ่งเป็นพิเศษ ดังนั้นจึงได้รับการเรียกขานว่าบ้านใหญ่ และมักเป็นตระกูลการเมืองไปด้วย เพราะตระกูลการเมืองก็คือครอบครัวที่มีอำนาจรวมตัวกันอยู่ที่บ้านหลักหลังหนึ่งซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวอยู่แล้ว

ลักษณะเฉพาะของบ้านใหญ่อีกอย่างหนึ่งคือ การเป็นที่พึ่งของชาวบ้านในระยะยาวไม่ว่าจะอยู่ในช่วงฤดูเลือกตั้งหรือไม่ก็ตาม เมื่อประชาชนคนใดมีปัญหาที่ไม่สามารถหาทางจัดการได้ ก็มักวิ่งเข้าหาบ้านใหญ่เพื่อขอความช่วยเหลือเรื่องต่างๆ ตั้งแต่คดีความ ความขัดแย้ง ความเดือดร้อนเรื่องปากท้อง ชีวิตความเป็นอยู่ ไปจนถึงฝากลูกเข้าเรียน ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า บ้านใหญ่นั้นเป็น "คนมีเส้น" ที่เสียงดังกว่าใครในท้องถิ่น เมื่อออกปากเรื่องใดก็มีโอกาสที่จะได้ในเรื่องนั้น

เพราะฉะนั้น ลักษณะของบ้านใหญ่จึงแยกไม่ออกจากการเป็น "ผู้มีอิทธิพล" และ "ผู้มีบารมี" ซึ่งทำให้คนในพื้นที่รู้สึกเกรงอกเกรงใจ ไม่เว้นแม้กระทั่งหน่วยงานราชการหรือองค์กรภาคธุรกิจก็ตาม

หากบ้านใหญ่นั้นมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจ ผิดกฎหมายและมีการใช้กำลังเข้าจัดการปัญหาต่างๆ ผู้คนก็จะเกรงใจและหวาดกลัวไปด้วย

ลักษณะบ้านใหญ่เช่นนี้จะไม่ใช่พ่อพระ แต่คือ "มาเฟีย" หรือ "เจ้าพ่อ" ที่เป็นคนใหญ่คนโตในท้องถิ่นนั้น

ผู้มีอิทธิพลกับนักการเมืองจึงมีความซ้อนทับกันในการเมืองแบบบ้านใหญ่ โดยเติมเต็มช่องว่างระหว่างรัฐกับชาวบ้าน ที่บางครั้งกลไกรัฐไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือหรือตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

เมื่อรัฐเป็นที่พึ่งให้กับชาวบ้านไม่ได้ พวกเขาจึงหันไปพึ่งพ้อานาจอื่นแทน ทำให้คนคนหนึ่งสั่งสมบารมีแล้วกลายมาเป็นบ้านใหญ่ได้ ดังนั้น ยิ่งเป็นท้องถิ่นชนบทที่พึ่งไกลอำนาจรัฐจากศูนย์กลางเท่าไรลักษณะบ้านใหญ่แบบเจ้าพ่อก็ยิ่งมีโอกาสเป็นไปได้มากขึ้นเท่านั้น

คำว่าบ้านใหญ่และตระกูลการเมืองจึงไม่ได้มีความหมายเหมือนกัน และไม่สามารถใช้แทนกันได้ในทุกกรณี แต่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันและมักซ้อนทับกันอยู่เสมอ จึงไม่แปลกที่หลายคนสับสนและบางทีก็ใช้สองคำนี้แทนกันสลับไปสลับมา

ทั้งที่ความจริงแล้วสองคำนี้มีทั้งความเหมือน

และความต่างอยู่ในตัว

เงื่อนไขของการเป็นตระกูลการเมืองคือต้องมีเชื้อสายเดียวกัน กระจายอำนาจไปสู่วงศ์ตระกูลญาติ และสืบทอดอำนาจไปสู่ทายาทจากรุ่นสู่รุ่น สามารถเป็นได้ทั้งการเมืองระดับชาติและท้องถิ่น

ส่วนบ้านใหญ่คือการรวมศูนย์อำนาจอย่างไม่เป็นทางการโดยกระจุกตัวอยู่ที่บ้านหลังหนึ่งซึ่งสมาชิกในบ้านอาจไม่ได้เป็นเครือญาติกันก็ได้ โดยมีเขตพื้นที่ซึ่งกลุ่มของตนมีอิทธิพลอยู่ จึงเป็นปรากฏการณ์ในระดับท้องถิ่นมากกว่า

อย่างไรก็ตาม การเป็นครอบครัวเดียวกันหรือเป็นญาติพี่น้องร่วมสายโลหิตย่อมมีความไว้วางใจและสนิทสนมใกล้ชิดมากกว่าคนนอกวงศ์ตระกูล

บ้านใหญ่จึงมักเป็นตระกูลการเมือง และตระกูลการเมืองก็มักเป็นบ้านใหญ่ด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้นบ้านใหญ่ที่แจ้งเกิดในระดับท้องถิ่นก็ไม่ได้หยุดนิ่งอยู่แค่พื้นที่ แต่มักขยายบทบาทไปสู่การชิงชัยในระดับชาติด้วย ดังนั้น ตระกูลการเมืองและบ้านใหญ่ในปัจจุบันจึงกลายเป็น "คนละด้านของเหรียญเดียวกัน" ที่แทบแยกจากกันไม่ออก

ดังจะเห็นได้จากการเมืองไทยที่กำลังขับเคลื่อนอย่างเข้มข้นในฤดูเลือกตั้งเช่นนี้ •

Mobile Friendly Website

วันศุกร์ที่ 16 มกราคม 2569

หน้าหลัก ข่าวเจาะ ภูมิภาค เศรษฐกิจ ฐานข้อมูล คณิตคณิต TCJ Asean TCJ Labour Watch TCJ English TCJ Channel TCJ E-Book TCJ Podcast

กระแส

นักวิชาการ มธ. ชี้เหตุเครื่องบินชนกับรถไฟ-พระราม 2 ผู้รับสัมปทาน-ผู้เดินรถต้องรับผิดชอบ

ทนายสมภาร TCJ 15 ม.ค. 2569 | อ่านแล้ว 103 ครั้ง

นักวิชาการธรรมศาสตร์ ชี้ เหตุเครื่องบินชนกับรถไฟ-พระราม 2 "อุบัติเหตุซ้ำซาก ผู้ดูแลการเดินรถไฟ" ต้องรับผิดชอบที่ผู้เดินรถหรือผู้ให้บริการเดินรถ... โดยและหากการก่อสร้างยังไม่เสร็จสิ้น... สาธารณะและเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ต้องมีผู้ชำนาญการ...

ดร.กาญจนา ชุ่มเงิน อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) เป็นคนแรกที่กล่าวถึง... การก่อสร้างที่มีการใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก... โดยจะทยอยนำการดำเนินการด้านงานเชื่อมเหล็กกับโครงสร้างอาคารและใช้...

ทั้งนี้ กรณีเครื่องบินชนกับรถไฟ นอกจากการดำเนินการตามกฎหมายต่อบริษัทผู้รับสัมปทานการก่อสร้างโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน... หน่วยงานที่รับผิดชอบการเดินรถบนรถไฟสายดังกล่าวคือผู้เดินรถส่วนรับผิดชอบเช่นกัน...

ดร.กาญจนา กล่าวอีกว่า โครงสร้างเหล็กของรถไฟความเร็วสูงไทย-จีนได้ถูกออกแบบทางวิศวกรรมเพื่อรองรับแรงกระแทกในแนวตั้งจากวัตถุ... ภายหลังจากการชนแล้ว โครงสร้างเหล็กของรถไฟความเร็วสูงไทย-จีนจะยังคงใช้งานได้... หรือแรงตามแนวราบเป็นหลัก...

นักวิชาการธรรมศาสตร์ กล่าวต่อไปว่า หนึ่งในปัญหาสำคัญที่มีเกิดขึ้นในระบบนิเวศการก่อสร้างของไทย คือความไม่ชัดเจนว่าใครหรือ... หน่วยงานใดเป็นผู้กำกับดูแล... ในการประสานและสั่งการด้านความปลอดภัยในขั้นต้นที่มีการก่อสร้างร่วมกับบริการสาธารณะซึ่งมีผู้...

สัมปทานโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน... หน่วยงานที่รับผิดชอบการเดินรถบนรถไฟสายดังกล่าวคือผู้เดินรถส่วนรับผิดชอบเช่นกัน... หน่วยงานที่รับผิดชอบการเดินรถบนรถไฟสายดังกล่าวคือผู้เดินรถส่วนรับผิดชอบเช่นกัน...

เมื่อมีการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอกแล้ว ควรมีการติดตามและตรวจสอบอย่างต่อเนื่องว่าบริษัทผู้รับสัมปทาน หรือ... ผู้ให้บริการเดินรถได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและมาตรการที่กำหนดไว้หรือไม่...

นอกจากนี้ ยังขอชี้แจงข้อสงสัยที่พบบ่อยเกี่ยวกับการทำงานของไทย... ซึ่งไม่เอื้อต่อการสื่อสารด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุการไป... ผู้ให้บริการหรือผู้ควบคุมงาน...

ร่วมเป็นแฟนเพจกับ TCJ ออนไลน์

www.facebook.com/tcijthai

สมัครรับข่าวสาร TCJ, Like us on facebook, TCJ 43,461 followers, Follow Page, TCJ 9 hours ago, Foreign Ministry Urges Caution on Possible U.S. Visa Review

หน้าแรก (https://www.banmuang.co.th/home) | สมัครงาน (https://www.banmuang.co.th/career) | ลงโฆษณา (https://www.banmuang.co.th/ads) | ติดต่อเรา (https://www.banmuang.co.th/contact)

วันศุกร์ ที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2569 10:06 น.

(https://truehits.net/stat.php?login=banmuang) (https://www.facebook.com/Banmuangonline)

Home (https://www.banmuang.co.th/home) การเมือง (https://www.banmuang.co.th/news/politic)

อาชญากรรม (https://www.banmuang.co.th/news/crime) เศรษฐกิจ (https://www.banmuang.co.th/news/economy)

ยานยนต์ (https://www.banmuang.co.th/news/auto)บันเทิง (https://www.banmuang.co.th/news/entertain)

กีฬา (https://www.banmuang.co.th/news/sport) การศึกษา (https://www.banmuang.co.th/news/education)

กทม-สาธารณสุข (https://www.banmuang.co.th/news/bangkok) ภูมิภาค (https://www.banmuang.co.th/news/region)

สังคม-สตรี (https://www.banmuang.co.th/news/social) โปรมโชน (https://www.banmuang.co.th/news/promotion)

การศึกษา

นักรวิชาการม.ซี 'หลังคาโบกรัถไฟ' ไม่รองรับแรงกระแทกแนวตั้ง

วันศุกร์ ที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2569, 07.45 น.

แชร์ (https://x.com/intent/tweet?text=https%3A%2F%2Fwww.banmuang.co.th%2Fnews%2Feducation%2F462317)u=https%3A%2F

แชร์ (https://v

ติดตามข่าวด่วน กระแสข่าวน Facebook คลิ๊กที่นี่

ถูกใจ มีคนถูกใจ 1.5 แสน คน สมัครใช้งาน เพื่อดูสิ่งที่น่าสนใจ

(https://unitus.synergy-e.com/www/delivery/ck.php?oparams=2_bannerid=70368_zoneid=1947

Top 5 ข่าวการศึกษา (https://www.banmuang.co.th/ne

more

(https://www.banmuang.co.th/ne

- "มจร" นำ "Mind Education" แนวคิดพัฒนาจิตใจ ศึกษาสูงงาน-แลกเปลี่ยนวิชาการ ณ เมื่อดานัง เวียดนาม (https://www.banmuang.co.th/news/education, 15 ม.ค. 2569
- องคมนตรีเป็นประธานเปิดอบรมต้นแบบคุณธรรม (https://www.banmuang.co.th/news/education, 15 ม.ค. 2569
- "อโกลา" สี่ขาร่วมเดินรุดงค์ ปลุกขามะกันตื่นสันติภาพ สะท้อนพุทธศาสนาเพื่อสังคม

นักรวิชากรรมธ.ชี้ 'หลังคาโบกักรไฟ' ไม่รองรับแรงกระแทกแนวตั้ง

นักรวิชากรรมธ.ชี้ เหตุเครนถล่ม "ทับรถไฟ-ถนนพระราม 2" สูญเสียซ้ำซาก "บริษัทรับสัมปทาน-ผู้ดูแลการเดินรถไฟ" ต้องรับผิดชอบทั้งคู่ เหตุพื้นที่ก่อสร้างที่ใช้เครนถือว่ามีความเสี่ยงสูง ประชาชนไม่มีทางเลือกจึงต้องฝากชีวิตไว้กับผู้รับผิดชอบการเดินรถ ระบุถึงเวลาเครื่องมาตรฐานความปลอดภัยเชิงระบบ โดยเฉพาะการก่อสร้างซ้อนทับพื้นที่สาธารณะและเกี่ยวของหลายฝ่าย ต้องมีผู้มีอำนาจสั่งการหน้งาน พร้อมทั้ง "คนนอก" เป็นคณะผู้ตรวจสอบความปลอดภัยโครงการแทนคนที่ผู้รับสัมปทานหามาเอง และเพิ่มมาตรการตรวจสอบ

ดร.ภานเดช ชุ่มเย็น อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) เปิดเผยว่า การก่อสร้างที่ใช้เครนเข้ามาเกี่ยวของถือเป็นการก่อสร้างที่มีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะในกรณีที่มีการดำเนินงานซ้อนทับกับโครงสร้างสาธารณะที่มีประชาชนใช้งานอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ระบบขนส่งสาธารณะ ถนน หรืออาคารบ้านเรือน ซึ่งจำเป็นต้องมีการควบคุมความปลอดภัยที่รัดกุมและเข้มงวดเป็นพิเศษ ดังนั้น เหตุการณ์เครนถล่มทับขบวนรถไฟที่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา จนเป็นเหตุมีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และเหตุเครนถล่มบริเวณถนนพระราม 2 กรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันภายในระยะเวลาใกล้เคียง สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำในเชิงระบบ โดยเห็นว่าทั้งผู้รับสัมปทานโครงการและหน่วยงานที่รับผิดชอบการเดินรถไฟควรมีความรับผิดชอบร่วมกัน ไม่อาจโทษฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียวได้

ทั้งนี้ กรณีเครนถล่มทับรถไฟ นอกจากการดำเนินการตามกฎหมายต่อบริษัทผู้รับสัมปทานการก่อสร้างโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ช่วง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา แล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบการเดินขบวนรถไฟสายดังกล่าวก็ควรมีส่วนรับผิดชอบเช่นกัน เนื่องจากเป็นที่ทราบมาในระหว่างทางขั้วหน้ามีการดำเนินงานก่อสร้างซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงสูง การอนุญาตให้ขบวนรถไฟเดินผ่านพื้นที่ดังกล่าวในขณะที่ยังเปิดให้บริการตามปกติ โดยที่ผู้โดยสารไม่สามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงได้ สะท้อนให้เห็นว่าทั้งผู้รับสัมปทานโครงการและผู้เดินรถต่างมุ่งปฏิบัติตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก โดยยังขาดกลไกกำกับดูแลด้านความปลอดภัยเชิงระบบที่ให้ความสำคัญกับหลักการความปลอดภัยต้องมาก่อน

ดร.ภานเดช กล่าวอีกว่า โครงสร้างหลังคาของตู้โดยสารรถไฟไม่ได้ถูกออกแบบทางวิศวกรรมมาเพื่อรองรับแรงกระแทกในแนวตั้งจากวัตถุภายนอกที่ตกกระทบโดยตรง แต่ถูกออกแบบมาให้อรองรับแรงตามสภาพการใช้งานปกติ หรือแรงตามแนวราบเป็นหลัก บริเวณดังกล่าวจึงมีความเปราะบางต่อการกระทบจากวัตถุแข็งภายนอกเป็นอย่างยิ่ง การปล่อยให้มีการก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับกรยกเครนหรือวัตถุหนักในพื้นที่ซ้อนทับกับแนวเดินรถ ขณะยังเปิดให้มีการเดินรถตามปกติ จึงควรต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงที่เหมาะสมและรัดกุมกว่าปกติ ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นพื้นฐานด้านความปลอดภัยที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบการเดินขบวนรถไฟย่อมทราบได้อยู่แล้ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงมาตรฐานด้านความปลอดภัยในการก่อสร้างเชิงระบบ รวมถึงกำหนดบทลงโทษและแนวทางความรับผิดชอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

นักรวิชากรรมธ.กล่าวต่อไปว่า หนึ่งในปัญหาสำคัญที่มักเกิดขึ้นในระบบนิเวศการก่อสร้างของไทย คือความไม่ชัดเจนว่าใครหรือหน่วยงานใดเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ในการประสานและสั่งการด้านความปลอดภัยในพื้นที่ที่มีการก่อสร้างซ้อนทับกับบริการสาธารณะซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องของหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ฯลฯ กรณีเครนถล่มทับรถไฟที่ อ.นครราชสีมา เป็นตัวอย่างที่สะท้อนปัญหาดังกล่าวอย่างชัดเจน เนื่องจากเกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการเดินรถไฟ บริษัทผู้รับสัมปทานโครงการและผู้รับเหมาขงหลายรายภายใต้สัมปทานเดียวกัน ส่งผลให้ในระหว่างการปฏิบัติงานหน้างานอาจเกิดความสับสนว่าใครเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการสั่งการด้านความปลอดภัย

ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ และผู้รับผิดชอบในพื้นที่ให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถสั่งการหรือระงับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงได้ทันทีในระหว่างการดำเนินงานก่อสร้าง มากไปกว่านั้น กระบวนการตรวจสอบความปลอดภัยโครงการก่อสร้างมักดำเนินการโดยคณะผู้ตรวจสอบที่จัดตั้งขึ้นโดยบริษัทผู้รับสัมปทานโครงการเอง ซึ่งอาจก่อให้เกิดข้อจำกัดด้านความเป็นอิสระและความเป็นกลางตามมาตรฐานวิชาชีพ ในขณะที่แนวปฏิบัติในหลายประเทศให้ความสำคัญกับการใช้หน่วยงานหรือผู้ตรวจสอบจากองค์กรภายนอกที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการ ดังนั้นจึงควรมีการจัดตั้งหรือมอบหมายหน่วยงานอิสระภายนอกเข้ามาทำหน้าที่ตรวจสอบด้านความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยให้สอดคล้องกับหลักสากล พร้อมทั้งเพิ่มความถี่ในการตรวจสอบตลอดช่วงระยะเวลาการก่อสร้าง เนื่องจากโครงการสัมปทานรถไฟมักใช้ระยะเวลาดำเนินงานยาวนานและมีระดับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละช่วงของงาน

เมื่อมีการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอกแล้ว ควรมีการติดตามและตรวจสอบอย่างต่อเนื่องว่าบริษัทผู้รับสัมปทาน หรือผู้รับเหมาขงได้ปฏิบัติตามข้อมแนะนำและมาตรการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดหรือไม่ เนื่องจากในทางปฏิบัติพบว่า การทำงานที่อาศัยประสบการณ์หรือความคุ้นเคยจากโครงการที่ผ่านมา อาจนำไปสู่การผ่อนปรนหรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรการด้านความปลอดภัยอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน

นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดเรื่องวัฒนธรรมเชิงอำนาจในการทำงานของไทย ซึ่งไม่เอื้อต่อการสื่อสารด้านความปลอดภัยจากระดับปฏิบัติการไปยังผู้บริหารหรือผู้ควบคุมงาน เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานอาจกังวลที่จะถูกมองว่าเป็นต้นเหตุของปัญหาหรือทำให้งานล่าช้า ขณะเดียวกัน ขั้นตอนการรายงานที่ซับซ้อนและใช้เวลานานก็อาจทำให้การตัดสินใจแก้ไขหรือระงับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงที ทั้งที่สถานการณ์บางกรณีจำเป็นต้องมีคำสั่งการในทันทีเพื่อป้องกันอุบัติเหตุร้ายแรง

(<https://www.banmuang.co.th/news/education/15 ม.ค. 2569>)

■ รวม. ซาบีดา เปิดการเสวนาเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ชุดไทยพระราชานิยมและนิทรรศการชุดไทยพระราชานิยม (<https://www.banmuang.co.th/news/education/15 ม.ค. 2569>)

■ สสวท. ขยายเวลาประกวดคลิป "Green Jobs: งานที่โลกต้องการ" (<https://www.banmuang.co.th/news/education/15 ม.ค. 2569>)

ข่าวในหมวดการศึกษา

(<https://www.banmuang.co.th/ne>)

more

(<https://www.banmuang.co.th/ne>)

(<https://www.banmuang.co.th/news/education/20:54 n.>)

■ คณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกาย 1,142 รูป เจริญสมาธิภาวนา อุทิศพระราชกุศลแด่สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ อุสธรมสสถานคลองบางนางแท่น (<https://www.banmuang.co.th/news/education/20:55 n.>)

■ OKMD เปิดพื้นที่เรียนรู้นอกห้องเรียน รับวันเด็ก 2569 พร้อมกัน 3 พื้นที่ "ดร.ทวารัฐ" ปลื้ม เด็ก-ครอบครัวร่วมกิจกรรม "เล่น-สนุก-เรียนรู้" อย่างคึกคัก (<https://www.banmuang.co.th/news/education/20:08 n.>)

■ สสวท. เปิดรับสมัครศูนย์อบรมหลักสูตร บัญญาประดิษฐ์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (<https://www.banmuang.co.th/news/education/17:01 n.>)

■ วัดพระธรรมกาย มูลนิธิธรรมกาย และคณะศิษยานุศิษย์ ผนึกพลังภาคีเครือข่าย "บวร" จัดงานวันเด็กแห่งชาติ ปีที่ 8 "รักชาติไทย ใส่ใจโลก" (<https://www.banmuang.co.th/news/education/14:22 n.>)

มะเร็งอย่างกลัว บำรุงร่างกายด้วยสูตรนี้

C CAN PLUS

สรุปข่าวนี้

📅 14 ม.ค. 2569 17:12 น.

ข่าว > ทัวไทย ข้อมูลจากเว็บไซต์ สสส.

สสส.เปิดงานวิจัย "บุหรีไฟฟ้า" ระบาดหนักในกลุ่มเด็ก-ผู้หญิง-LGBTQIA+ รัฐจ่อเพิ่มภาษีสกัดวงจรรักสูบ

สสส. ร่วมกับ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) เปิดผลวิจัยสถานการณ์บุหรีไฟฟ้าใน 19 จังหวัด พบกลุ่มเยาวชน ผู้หญิง และ LGBTQIA+ สูบบุหรีไฟฟ้าหนักกว่าผู้ชาย แฉพฤติกรรม "อคติชอบปัจจุบัน" เน้นสุขนิยม ทำนักสูบเมินภาระทางการเงินระยะยาว ชี้หากเลิกได้ตั้งแต่วัยรุ่นจะมีเงินออมเพิ่มขึ้นกว่า 1 ล้านบาท ขณะที่รัฐบาลยอมรับการคุมจำหน่ายออนไลน์ยังเป็นความท้าทาย เตรียมศึกษามาตรการภาษีเพิ่มราคาเพื่อสกัดนักสูบหน้าใหม่

แจบบุหรีไฟฟ้าเจาะกลุ่มเป้าหมายใหม่ LGBTQIA+ สูบหนัก-จ่ายสูง

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างกว่า 5,000 ชุดทั่วประเทศ ผศ.ดร.วศิน ศิวสฤทธิ จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หัวหน้าโครงการวิจัย เปิดเผยถึงข้อมูลที่น่าสนใจว่า บุหรีไฟฟ้าได้

กลายเป็นทางเลือกหลักของกลุ่มประชากรใหม่ โดยในกลุ่มเยาวชนอายุ 15-20 ปี มีสัดส่วนผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าสูงถึงร้อยละ 48.95 และในกลุ่มผู้หญิงสูงถึงร้อยละ 52.9

นอกจากนี้ งานวิจัยยังเจาะลึกถึงกลุ่ม LGBTQIA+ ซึ่งพบว่ามีความนิยมสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าเพศชายทั่วไป และมีการประเมินว่าตนเองมีความรู้เรื่องบุหรี่ไฟฟ้าสูงที่สุด ทำให้ยอมรับความเสี่ยงต่อสุขภาพได้มากกว่ากลุ่มอื่น โดยปัจจัยหลักที่ดึงดูดไม่ใช้การเสพติดนิโคตินในระยะแรก แต่เป็นเรื่องของ "รสชาติ กลิ่น และภาพลักษณ์ที่ทันสมัย"

วิจัยชี้ "อคติชอบปัจจุบัน" ทำนักสูบไทยเมินเงินเก็บและสุขภาพระยะยาว

ในมิติทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม ผศ.ดร.วดีน ระบุว่านักสูบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 76.4) ไม่เคยคำนวณยอดเงินรวมที่เสียไปกับการสูบบุหรี่ตลอดชีวิต ทำให้เกิดภาวะ "อคติชอบปัจจุบัน" (Present Bias) ให้ความสำคัญกับความสุขจากการสูบในวันนี้มากกว่าสุขภาพที่ดีหรือเงินออมในอีก 10-20 ปีข้างหน้า

เลิกสูบบุหรี่

- หยุดกระปุก เดือนละ **877.12 บาท**
- ตั้งแต่อายุ 20 - 60 ปี (480 เดือน)
- อัตราดอกเบี้ย **2% ต่อปี**
- เงินต้นสะสม **421,017.60 บาท**
- ดอกเบี้ยทบต้น + **223,170.58 บาท**
- มีความสุข ปลอดภัย เงินเพียบ!**

มีเงินเก็บ 644,188.18 บาท

ผศ.ดร.วศิน ได้คำนวณตัวเลขที่น่าตกใจว่าหากเยาวชนตัดสินใจเลิกบุหรี่ปั๊พฟ้าตั้งแต่อายุ 20 ปี จะส่งผลต่อฐานะทางการเงินอย่างมหาศาล

- กลุ่มผู้ชาย: มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงสุดที่ 925.56 บาท/เดือน
- กลุ่ม LGBTQIA+: อยู่ที่ 847.70 บาท/เดือน
- กลุ่มผู้หญิง: อยู่ที่ 697.09 บาท/เดือน

ดังนั้น หากกลุ่มนักสูบเปลี่ยนเงินที่ซื้อบุหรี่ปั๊พฟ้าเฉลี่ยเดือนละประมาณ 800-2,000 บาท มาเป็นเงินออมต่อเนื่อง 30 ปี อาจมีเงินเก็บรวมผลตอบแทนสูงถึงกว่า 1.8 ล้านบาท

เมื่อความเครียดคือชนวนเหตุ และ "เพื่อน" คืออิทธิพลหลัก

ผลวิจัยยังชี้ชัดว่า "สังคมเพื่อน" มีอิทธิพลต่อการเริ่มสูบสูงถึงร้อยละ 86.3 ขณะที่คนในครอบครัวมีอิทธิพลเพียงร้อยละ 46.1 สอดคล้องกับข้อมูลที่ว่าบุหรี่ปั๊พฟ้าคือ "ประตูบานแรก" (Gateway) ที่นำได้สู่ผู้สูบบุหรี่สู่วงการเสพติด โดยเฉพาะการเข้าถึงที่ง่ายผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น LINE และ Facebook

สรุปข่าวนี้

"เราพบเด็ก ป.4 เริ่มทดลองสูบบุหรี่ไฟฟ้าแล้ว สาเหตุหลักของเยาวชนคือเรื่องความเครียด โดยเฉพาะจากการสอบและการวัดผลต่างๆ ขณะที่อิทธิพลจากเพื่อนมีสูงถึง 86% ซึ่งมากกว่าคนในครอบครัวเสียอีก" ผศ.ดร.วศิน กล่าวเสริม

รัฐบาลยอมรับตลาดออนไลน์คุมยาก-เร่งศึกษามาตรการภาษี

ด้าน ดร.พรภัทร์ รอดโพธิ์ทอง บุญถนอม เลขาธิการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ยอมรับว่าการปราบปรามบุหรี่ไฟฟ้าในช่องทางออนไลน์ยังคงเป็นความท้าทายหลักของรัฐบาล

"การควบคุมออนไลน์มันคือเกมแมวจับหนู เว็บไซต์ถูกปิดไปเขาก็เปิดใหม่ หรือเปลี่ยนคีย์เวิร์ดใหม่ๆ ตลอดเวลา เพื่อให้หน่วยงานรัฐตามไม่ทัน สิ่งสำคัญที่สุดคือการให้ความรู้เพื่อให้เยาวชนตัดสินใจเลิกด้วยตัวเอง ส่วนข้อเสนอเรื่องการขึ้นภาษีเพื่อเพิ่มราคาสกัดนักสูบหน้าใหม่นั้น รัฐบาลรับไปศึกษาเพิ่มเติม เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่กระทบหลายหน่วยงาน" ดร.พรภัทร์ กล่าว

พร้อมกันนี้ ผศ.ดร.วศิน และทีมวิจัย ได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหา 4 ด้านหลัก ได้แก่

- มาตรการทางภาษี: เพื่อเพิ่มราคาบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า สกัดกั้นกลุ่มเยาวชนที่มีความอ่อนไหวต่อราคา
- ควบคุมตลาดออนไลน์: บังคับใช้กฎหมายเข้มงวดกับแพลตฟอร์มที่จำหน่ายให้เด็กและเยาวชน
- การสื่อสารระยะยาว: ปรับเปลี่ยนชุดข้อมูลจากการเน้นโทษปัจจุบัน เป็นการโชว์มูลค่าความสูญเสียทางการเงินในอนาคต

- นวัตกรรมสะกิดพฤติกรรม (Nudge): ออกแบบนโยบายตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น สร้างค่านิยม "สูบ = ไม่เท่" ในกลุ่มวัยรุ่น และสร้างทางเลือกใหม่ในการคลายเครียดแทนการสูบ

ขณะที่ คุณรุ่งอรุณ ลิ้มพิระภักดิ์ อำนวยกาสร้านกสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงหลัก สสส. เน้นย้ำถึงการปรับกลยุทธ์การสื่อสารโดยใช้เยาวชนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

"เราพยายามสร้างเยาวชนให้เป็น Change Agent หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลงในกลุ่ม Gen Z ทั่วประเทศ และต้องสื่อสารให้เขาเห็นภาพว่า 'บุหรี่ไฟฟ้ามันร้ายกว่าที่คิด' โดยเปลี่ยนจากแค่บอกว่าอันตราย มาเป็น โขว์มูลค่าความสูญเสียทางการเงินในระยะยาวให้เขาเห็นชัดๆ"

 บุคคลที่คุณอยากให้ป็นนายกรัฐมนตรี

บุคคลที่คุณอยากให้ป็นนายกรัฐมนตรี

ฌัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ

พิระพันธุ์ สาสิริรัฐวิภาค